De kijk van de huisarts op de palliatieve mantelzorger

Haio: van der Loo Peter , KUL
Promotor: OPSOMER Sophie , U.A.
Praktijkopleider: HUIZING Jan , Schrijvers Stefan , VANDERVELDEN Johan , VANRUSSELT Wim , VANVOLSEM Steven

Context: In de palliatieve eerstelijnszorg zijn mantelzorgers vaak intens en langdurig betrokken bij de zorg voor de patiënt. In de huisartsenpraktijk blijken hun psychosociale noden echter niet altijd expliciet aan bod te komen, ondanks de emotionele en organisatorische belasting die de zorg met zich meebrengt. Huisartsen staan dicht bij zowel patiënt als mantelzorger, maar hoe zij het mentaal welbevinden van mantelzorgers in de praktijk opvolgen en ondersteuning vormgeven, is tot op heden weinig beschreven.

Onderzoeksvraag: Deze masterproef onderzoekt hoe huisartsen het mentaal welbevinden van mantelzorgers van patiënten met een palliatieve zorgnood benaderen, en welke facilitatoren en barrières zij hierbij ervaren in hun dagelijkse praktijk.

Methode: Het onderzoek bestaat uit een literatuurstudie, aangevuld met een kwalitatief onderzoek op basis van semigestructureerde interviews met tien huisartsen en huisartsen in opleiding. De interviewdata werden geanalyseerd aan de hand van een thematische analyse.

Resultaten: De resultaten tonen aan dat huisartsen het mentaal welbevinden van mantelzorgers voornamelijk relationeel en contextgebonden benaderen. Psychosociale belasting wordt vaak herkend via subtiele en indirecte signalen, waardoor kwetsbaarheid geregeld pas laattijdig zichtbaar wordt. Hoewel huisartsen het belang van mantelzorgers erkennen en hierin een centrale rol opnemen, blijft de ondersteuning sterk afhankelijk van individuele inschatting, beschikbare tijd en persoonlijke betrokkenheid. Tijdsdruk, organisatorische beperkingen en beperkte toegang tot gespecialiseerde psychosociale ondersteuning vormen hierbij belangrijke drempels.

Conclusie: Deze bevindingen wijzen op de nood aan beter afgestemde en structureel ondersteunde aandacht voor mantelzorgers binnen de palliatieve eerstelijnszorg. Organisatorische ondersteuning, interprofessionele samenwerking en gerichte opleiding kunnen bijdragen aan een meer duurzame ondersteuning van zowel mantelzorgers als huisartsen.